

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 26

Vielä jumalanpalveluksen järjestyksestä ja sitten ylösnousemuksesta

1.Kor. 14:33-15:19

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Tätä nykyä käsittelemme Paavalin Ensimmäistä kirjettä korinttilaisille, sen lukua 14. Edellä Paavali on opettanut Korintin seurakuntalaisia armolahjoista, varsinkin kielillä puhumisesta ja profetoimisesta. Viime kerralla teemana oli seurakunnan yhteinen kokoontuminen, ehtoollisjumalanpalvelus. Siitä Paavali opetti kahta periaatetta: kaiken oli tapahduttava järjestyksessä ja oltava seurakuntaa rakentavaa.

Naiset hiljaa!

Seuraavaksi Paavali ottaa esiin nykyaikana vaikean aiheen. Hänen mukaansa naisten tuli olla seurakunnan kokouksissa vaiti.

Niin kuin on laita kaikissa pyhien seurakunnissa, naisten tulee olla vaiti seurakunnan kokouksissa. Heidän ei ole lupa puhua, vaan heidän on oltava kuuliaisia, niin kuin lakikin sanoo. Jos he tahtovat tietoa jostakin, heidän on kysyttävä sitä kotona omalta mieheltään, sillä naisen on sopimatonta puhua seurakunnan kokouksessa. Teidätkö luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai onko se tullut pelkästään teidän luoksenne? (1. Kor. 14:33-36).

Mielestäni Jukka Norvanto selittää tätä kohtaa hyvin 1. Korinttilaiskirjeen kommentaarissaan:

Korintin seurakuntaa tutkiessamme meidän on koko ajan pidettävä mielessämme, että seurakunta oli perustettu vasta noin viisi vuotta aikaisemmin. Sen jäsenet olivat siis nuoria uskovia. Suurella osalla heistä ei aivan ilmeisesti ollut paljoakaan tietoa kristinuskon totuuksista eikä myöskään siitä, mitä VT sisälsi. Niinpä oli luonnollista, että seurakunnan kokoontumisissa nousi usein esiin monille ennestään tuntemattomia raamatunkohtia tai periaatteita. Sellainen herätti tietysti hämmennystä.

Aivan ilmeisesti seurakunnan naiset, jotka tuohon aikaan harvoin olivat saaneet minkäänlaista koulutusta, olivat niitä, jotka ensimmäisinä reagoivat outoihin asioihin ja alkoivat kysellä toisiltaan, mitä se ja se oikein tarkoitti sillä ja sillä. Ja mitä useampi niitä kysymyksiä esitti, sitä rauhattomammaksi muuttui koko jumalanpalvelus. Niinpä on luonnollista, että Paavali kehotti naisia kysymään epäselväksi jääneitä asioita kotona miehiltään. On helppo ymmärtää, ettei sellaista puhetta, joka on ilmeisesti ollut vieläpä kovaäänistä, voitu sallia seurakunnan kokoontumisissa (s. 198).

Muun UT:n perusteella näyttää siltä, että vaatimus naisen vaikenemisesta seurakunnassa ei ollut mitenkään ehdoton. 1. Korinttilaiskirjeen luvun 11 jakeessa 11 Paavali selvästi olettaa, että oli naisia, jotka profetoivat, ja se oli hänelle ihan ok. Samoin on selvää, että Paavalilla oli naispuolisia työtovereita, jotka mitä ilmeisimmin myös opettivat, eivätkä ainoastaan olleet hiljaa. Tämän puolesta puhuu vaikkapa Roomalaiskirjeen luku 16:

Annan teille suositukseni sisarestamme Foibesta, joka on Kencrean seurakunnan palvelija. Ottakaa hänet vastaan Herran palvelijana niin kuin pyhille sopii ja auttakaa häntä kaikessa, missä hän tarvitsee teitä. Onhan hän itsekin ollut tukena monille, myös

minulle. Tervehtikää Prisca ja Aquilaa, työtovereitani Kristuksen Jeesuksen palveluksessa (Room. 16:1-3).

Käsittääkseni Paavalin sanat ” Teidätkö luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai onko se tullut pelkästään teidän luoksenne?” on suunnattu omasta kuvittelusta hengellisyydestään pöyhistyneitä seurakuntalaisia vastaan. Ilmeisesti heidän joukossaan oli joitain erityisen äänekkäitä ja kärkkäitä naisia, joita Paavalin piti näin kovin sanoin toppuutella.

Loppukaneetti jumalanpalveluksen järjestystä käsittelevään jaksoon

Loppukaneetiksi jumalanpalvelusten järjestystä koskevassa opetuksessaan Paavali kirjoittaa aika tiukkasävyisen pätkän.

Jos joku uskoo olevansa profeetta tai saaneensa muita Hengen lahjoja, hänen tulee tietää että tämä, mitä kirjoitan, on Herran käsky. Jos joku ei tätä tunnusta, Jumala ei tunnusta häntä. Veljet, tavoitelkaa siis profetoimisen lahjaa älkääkä estäkö kielillä puhumista. Kaiken on vain tapahduttava arvokkaasti ja hyvässä järjestyksessä (1. Kor. 14:37-40)

Tiukkasävyisyys johtuu varmaankin siitä, että joillekin korinttilaisille Paavalin vaatimus jumalanpalveluksen järjestyksestä oli vaikea hyväksyä. Se, että yhdessä jumalanpalveluksessa vain kaksi tai kolme sai profetoida tai että siinä ei saanut puhua kielillä ellei sitä kyetty tulkkamaan, näyttäytyi hengellisesti itsetyytyväisistä korinttilaisista Pyhän Hengen toiminnan rajoittamiselta. Tätä vastaan Paavali asetti Herran Jeesuksen oman arvovallan. Hänen tahtonsa oli, että seurakunnan kokouksissa kaikki tapahtui arvokkaasti ja järjestyksessä eikä millään hurlumhei -meiningillä. Mutta arvokkuuden ja järjestyksen ei suinkaan tarvinnut tarkoittaa profetoimisen tai kielillä puhumisen halveksimista.

Uusi jakso alkaa: ylösnousemus on tosiasia

Seuraavaksi 1. Korinttilaiskirjeessä alkaa ihan uusi jakso. Sen teemana on se, että jotkut Korintin seurakunnassa väittivät, että kuolleiden ylösnousemusta ei tapahdu.

Paavali lähtee kumoamaan tätä harhaoppia hyvin perusteellisesti, aloittamalla kristinuskon perusteita koskevasta varhaisesta uskontunnuksesta.

Apostolisen evankeliumin ydin

Veljet, minä palautan mieleenne sen evankeliumin, jonka olen julistanut teille. Te olette ottaneet sen vastaan ja pidätte siitä kiinni, ja sen avulla te myös pelastutte, jos säilytätte sen sellaisena kuin minä sen julistin; muuten olette turhaan tulleet uskoviksi. Ennen muuta annoin teille tiedoksi tämän, minkä itse olin saanut vastaanottaa: – Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi, niin kuin oli kirjoitettu, hänet haudattiin, hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu, ja hän ilmestyi Keefakselle ja sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen hän ilmestyi samalla kertaa yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa, vaikka jotkut ovatkin jo nukkuneet pois. Tämän jälkeen hän ilmestyi Jaakobille ja sitten kaikille apostoleille. Viimeiseksi kaikista hän ilmestyi minullekin, joka olen kuin keskosena syntynyt. Olenhan apostoleista vähäisin enkä edes ansaitse apostolin nimeä, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa. Mutta Jumalan armosta minä olen se mikä olen, eikä hänen armonsakaan minua kohtaan ole mennyt hukkaan. Olen tehnyt enemmän työtä

kuin kukaan heistä, en tosin minä itse, vaan Jumalan armo, joka on ollut voimani. Näin me siis julistamme, minä niin kuin hekin, ja näin te myös olette uskoneet (1. Kor. 15:1-11).

Kyse on ilmeisesti kristinuskon varhaisessa perinteessä säilyneestä uskontunnustuksesta, jossa evankeliumi on ilmaistu lyhyesti. Sen Paavali oli julistanut Korintissa. Sen he olivat ottaneet vastaan, se oli synnyttänyt heidän seurakuntansa. Se myös pelastaisi heidät, sillä kyse ei ollut vain Paavalin sanoista vaan Jumalan sanasta.

Paavali sanoo, että hän oli itse saanut vastaanottaa tuon saman evankeliumin. Se ei ollut hänen keksintöään, vaan se oli koko Kristuksen kirkolle uskottu, yksi ja sama evankeliumi.

Sen sisältönä on se, että Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi. Kristus on uskon kohde. Hänen uhrikuolemastaan oli ennalta ennustettu jo Vanhassa testamentissa. Tätä tarkoittaa ”niin kuin oli kirjoitettu”. Se viittaa lähinnä Jesajan kirjan lukuun 53, jossa puhutaan ”Herran kärsivästä Palvelijasta”, joka uhrattiin kuolemaan kansansa syntien sovituksi. Kristus haudattiin. Tällä viitataan siihen, että hänen kuolemansa oli todellinen, ei mikään valekuolema.

Mutta Kristus ei jäänyt hautaan: ”hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä”. Passiivimuoto viittaa siihen, että Jumala herätti Kristuksen kuolleista.

Seuraavaksi Paavalin käyttämä evankeliumin summa alkaa puhua siitä, että samoin kuin Kristuksen kuolema, samoin myös hänen ylösnousemuksensa on todellinen tapahtuma. Tähän viittaavat hänen ilmestyksensä:

”hän ilmestyi Keefakselle ja sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen hän ilmestyi samalla kertaa yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa, vaikka jotkut ovatkin jo nukkuneet pois. Tämän jälkeen hän ilmestyi Jaakobille ja sitten kaikille apostoleille.”

Paavalin tuntemaan perimätiedon mukaan Kristus ilmestyi ensin Keefakselle eli Simon Pietarille. Tässä Paavalin käsitys on samankaltainen kuin Luukkaalla. Hänen evankeliuminsa luvussa 24 ne Jeesuksen opetuslapset, jotka kohtasivat ylösnousseen, palaavat Jerusalemiin. Siellä olivat koolla yksitoista opetuslasta, jotka sanoivat heille: ”Herra on todella noussut kuolleista! Hän on ilmestynyt Simonille!” (Luuk 24:34). Tätä aiempia Ylösnousseen ilmestyksiä ei mainita.

Miksi Paavali ei mainitse lainkaan sitä, että muiden evankeliumien sisältämien tietojen mukaan ylösnoussut Kristus ilmestyi ensimmäiseksi haudalle tulleille galilealaisille naisille (Ks. Matt. 28:9-10; Mark. 16:9; Joh. 20:14-18)? Varmaankin siksi, että Paavali ei tuntenut noita kertomuksia. Evankeliumikirjojahan ei vielä Paavalin aikaan ollut kirjoitettu. Tai jos hän tunsu nuo suulliset perimätiedot, hän ei pitänyt niitä merkittävänä. Rabbiinisen koulutuksen saaneena entisenä fariseuksena hän ehkä ajatteli, että nainen ei kelpaa oikeudessakaan todistajaksi, eikä siksi naisten silminnäkiätodistuksella ollut niin suurta painoarvoa, että se kannatti evankeliumin lyhyessä yhteenvedossa mainita.

Keefaksen eli Simon Pietarin lisäksi Paavali mainitsee ylösnousseen silminnäkiäjöinä Jaakobin. Tämä johtune siitä, että Jaakob Herran veli oli Pietarin ohella toinen Jerusalemin seurakunnan johtajista. Korintin seurakuntalaiset varmaankin tiesivät tämän, sillä seurakunnalla oli ainakin jonkinlaiset suhteet Jerusalemin seurakuntaan. Pietari ja Jaakob olivat Paavalille tärkeitä apostoleita ja ylösnousemuksen silminnäkiäjiä siksi, että hän usein asetti itsensä Pietarin vastapooliksi. Ei niinkään hänen vastustajakseen, vaan siksi, että Paavalille Jumala oli uskonut tehtäväksi

evankeliumin julistamisen pakanoille, aivan kuin hän oli uskonut Simon Pietarille sen julistamisen juutalaisille. Ja Jaakob oli Jerusalemin seurakunnan juutalaisen porukan johtaja.

Mutta Pietari ja Jaakob eivät Paavalin tunteman evankeliumin summan mukaan olleet ainoat ylösnousseen kohdanneet ihmiset. Kristus oli ilmestynyt kaikille muillekin apostoleille ja yhdellä kertaa myös viidellesadalle veljelle ja sisarelle. Ylösnousemuksessa ei siis ollut kyse jostain privaattista hallusinaatiosta, vaan julkisesti todennetusta tosiasiasta.

Paavali itse Ylösnousseen silminnäkijänä ja apostolina

Lopuksi Paavali alkaa puhua siitä, että hänkin on omin silmin nähnyt ylösnousseen Kristuksen:

Viimeiseksi kaikista hän ilmestyi minullekin, joka olen kuin keskosena syntynyt. Olenhan apostoleista vähäisin enkä edes ansaitse apostolin nimeä, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa. Mutta Jumalan armosta minä olen se mikä olen, eikä hänen armonsa minua kohtaan ole mennyt hukkaan. Olen tehnyt enemmän työtä kuin kukaan heistä, en tosin minä itse, vaan Jumalan armo, joka on ollut voimani.

Miksi Paavali alkaa puhua itsestään? Siksi, että hänen apostoliutensa kiistettiin joissain seurakunnissa. Sellaista esiintyi Korintissakin. Siksi Paavalin piti puolustaa omaa asemaansa ja auktoriteettiaan Ylösnousseen kohdanneena apostolina, joka oli saanut apostolin tehtävänsä, sanomansa ja auktoriteettinsa häneltä.

Mutta Paavalin apostolin asema tai auktoriteetti ei perustunut millään lailla häneen itseensä. Oman itsensä puolesta hän oli apostoleista vähäisin, jonkinlainen epäsiikiö tai keskonen. Oman itsensä perusteella hän oli seurakunnan vainooja. Mutta Jumala oli valinnut ja kutsunut hänet apostoliksi ja antanut hänelle armonsa. Ja sen armon varassa Paavalin apostolin toiminta oli ollut menestyksekkästä. Hän oli tehnyt enemmän työtä kuin muut apostolit, hänessä vaikuttavan Jumalan armon ja voiman avulla. (Tässä Paavali vihjaa, että korinttilaiset olivat itsekin eräs tuon apostolintyön tulos).

Miksi Paavali tässä yhteydessä nosti esiin tämän evankeliumin sanoman yhteenvedon ja sen, että hän oli sen korinttilaisille tuonut ja he olivat sen kautta tulleet kristityiksi. Se käy ilmi seuraavasta:

Kuolleiden ylösnousemus on tosiasia, johon Kristuksen ylösnousemus viittaa

Jos kerran julistetaan, että Kristus on herätetty kuolleista, kuinka jotkut teistä voivat sanoa, ettei kuolleiden ylösnousemusta ole? Jos ei ole kuolleiden ylösnousemusta, ei Kristustakaan ole herätetty kuolleista. Mutta ellei Kristusta ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa puhetta, turhaa myös teidän uskonne. Silloin nähdään, että olemme antaneet Jumalasta väärän todistuksen, kun olemme väittäneet hänen herättäneen Kristuksen – mitä hän siis ei ole tehnyt, jos kerran kuolleita ei herätetä. Ellei kuolleita herätetä, ei Kristustakaan ole herätetty. Mutta ellei Kristusta ole herätetty, teidän uskonne on pohjaa vailla ja te olette yhä syntienne vallassa. Ja silloin nekin, jotka ovat nukkuneet pois Kristukseen uskoen, ovat joutuneet perikatoon. Jos olemme panneet toivomme Kristukseen vain tämän elämän ajaksi, olemme sääliävimpiä kaikista ihmisistä (1. Kor 15:12-19).

Kristuksen ylösnousemuksen todellisuutta koskeva julistus oli siis kristinuskon täysin keskeinen asia. Jos näin on (minkä Paavali on edellä osoittanut), oli järjetöntä, että jotkut Korintin seurakunnasta uskoivat ja opettivat, että yleistä kuolleiden ylösnousemusta maailman lopussa ei

koskaan tapahdu: ”Jos ei ole kuolleiden ylösnousemusta, ei Kristustakaan ole herätetty kuolleista. Mutta ellei Kristusta ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa puhetta, turhaa myös teidän uskonne.”

Miten Paavalin perustelu tässä kohden oikein etenee? Se on vähän hämärää, sillä voisihan hänen oletetut vastustajansa sanoa häntä vastaan, että Kristuksen ylösnousemus ja yleinen kuolleiden ylösnousemus ovat toisistaan erillisiä asioita. Siksi siitä, että yleistä kuolleiden ylösnousemusta ei tapahdu, ei seuraa, että Kristuksen ylösnousemusta ei ole tapahtunut.

On kuitenkin huomattava, että Paavalin ajattelussa Kristuksen ylösnousemus kuolleista ja yleinen ylösnousemus maailman lopussa ovat läheisesti toisiinsa liittyneitä asioita. Jeesus nousi kuolleista ”esikoisena kuolonuneen nukkuneista”. Se tarkoittaa, että hän on kaikkien Jumalan lasten isovelji, jonka ylösnousemus kuolleista vaikuttaa sen, että hänen pikkuveljensä ja -sisarensa tulevat myös kerran nousemaan kuolleista ja saamaan uuden elämän. Tällaiseen asemaan ihminen Paavalin mukaan pääsee siinä, että hänet kastetaan ja hän uskoo Jeesukseen.

Paavalin perustelu luvussa 15 menee siis näin: Jotkut korintin seurakuntalaiset väittävät, että yleistä ylösnousemusta maailmanlopussa ei tapahdu. He ovat ihan väärässä, sillä noin väittäessään he samalla turhentavat sen, että Jeesuksen ylösnousemus on tapahtunut. Sillä Jeesuksen ylösnousemus on tapahtunut meidän hyväksemme, jotta yleinen ylösnousemus voisi kerran tapahtua. Tästä johtuu, että yleisen ylösnousemuksen kieltäminen kieltää myös Jeesuksen ylösnousemuksen. Ja näin tehdessään se turhentaa kaikkien kristittyjen tunteman evankeliumin sillä sen ydinasia on Jeesuksen ylösnousemus.

Tässä Jeesuksen ylösnousemusta koskevassa kohdassa on niin paljon asiaa, että sen käsittelyä pitää jatkaa ensi kerralla.